

[INFORME COMPLET] CONSIDERACIONS TÈCNIQUES I PROPOSTES DE L'ESPITLLERA FÒRUM D'ESTUDIS SEGARRENCS (EFES) EN RELACIÓ AMB L'APROVACIÓ DEL SISTEMA DE LLIURE DESIGNACIÓ PER A LA PROVISIÓ DE LA PLAÇA DE DIRECTOR/A DEL MUSEU COMARCAL DE CERVERA

Des de l'Espitllera Fòrum d'Estudis Segarrencs (EFES) hem tingut coneixement de l'aprovació per part del ple de la Paeria de Cervera, el passat 30 de juliol de 2026, del sistema de la lliure designació per a la provisió de la plaça de director/a del Museu Comarcal de Cervera.

La nostra associació, que és transversal quant a procedències, tant a nivell geogràfic -des de diferents punts del territori segarrenc- com pel que fa a ideologies, treballa des de la llibertat de pensament i des de la independència política, religiosa, empresarial, sindical o sectorial i, tot i que som conscients que l'assumpte esmentat ha provocat un cert debat polític, entenem que hem fer les següents consideracions tècniques i propostes, orientades a l'interès general, i seguint criteris tècnics i professionals, al marge de lectures partidistes. Aquesta i cap altra és la intenció. No en va, la nostra associació ha col·laborat i seguirà col·laborant, com sempre hem fet, amb totes les administracions que incideixen en el territori segarrenc, sigui quin sigui el seu signe, en tots els àmbits i en aquest cas en el sector cultural, amb l'objectiu d'enfortir el teixit cultural segarrenc.

Com a entitat que forma part de la societat civil segarrenca i cerverina, que valora i estima la funció i els serveis del Museu Comarcal i que a més hi ha col·laborat en diferents ocasions, com en la cessió de la moneda ibèrica Sikarra -adquirida juntament amb la Fundació Jordi Cases i Llebot- per a la seva exposició al Museu, a partir d'un comodat amb la Paeria, fem les consideracions tècniques següents.

1. Consideracions a nivell local i comarcal

El Museu Comarcal de Cervera és una institució cultural de referència per a la ciutat i per al conjunt de la Segarra. Pel patrimoni que custodia el Museu i pel notabilíssim patrimoni que disposen Cervera i la Segarra, per la seva trajectòria i pel paper que està cridat a desenvolupar en el futur, considerem que les decisions que afecten la seva governança han de respondre a una visió estratègica a mig-llarg termini, consensuada i orientada, com dèiem, a l'interès general, la qual cosa també permetria, amb els recursos adequats, superar la immediatesa i potenciar l'orientació a la recerca. En aquest sentit, hem de constatar que l'esforç realitzat fins a la data, quant a la dotació de personal per al Museu Comarcal de Cervera, que ha de gestionar diferents exposicions, col·leccions i equipaments, és molt millorable, la qual cosa es fa més evident, especialment quant a la dotació de personal tècnic, si ho comparem, per exemple, amb museus propers i que també son, com el de Cervera, de titularitat i gestió municipal: la dotació actual del Museu Comarcal de Cervera és d'1 plaça de tècnic/a, que correspon a la direcció del Museu; el Museu Comarcal de l'Urgell – Tàrrrega disposa de 5 places de tècnic/a; i el Museu i Parc Arqueològic de Guissona disposa de 4/5 places de

tècnic/a. Per això, i per la funció social i de servei públic que tenen els museus com el nostre, entenem que la Paeria de Cervera hauria d'haver fet -des de fa temps- i hauria de fer -en endavant- un esforç més important pel que fa a la dotació de personal¹, la qual cosa facilitaria avançar cap els objectius fixats i, possiblement, incorporar noves línies de treball.

Així, des de l'EFES considerem que el Museu Comarcal no és un equipament aïllat ni una peça desconnectada de la realitat del territori on s'ubica. El Museu Comarcal forma part de l'ecosistema cultural de Cervera i de la Segarra i constitueix una eina fonamental per a la preservació del patrimoni, la generació de coneixement, la participació ciutadana i la dinamització social i cultural i, com a tal, requereix una direcció professional amb estabilitat i el màxim consens i recolzament possible. Tot i que en la provisió de la direcció d'un museu mitjançant lliure designació la persona triada també ha de complir les condicions tècniques i de titulació establertes per la normativa de museus, com ara disposar d'una llicenciatura i coneixements en museologia, un concurs general sota els principis de mèrit, capacitat, igualtat i lliure concurrència, amb projecte i jurat d'experts, genera més acceptació i consens, enforteix tant la institució com la persona seleccionada, que disposarà d'estabilitat per actuar davant de l'entorn social, municipal, comarcal i també polític, en què haurà d'exercir la seva responsabilitat. La lliure designació, en canvi, s'associa més a criteris polítics, de manera que les persones seleccionades amb aquesta fórmula poden ser nomenades i cessades d'acord amb els criteris dels equips de govern, sovint canviants.

Al mateix temps, considerem que el debat sobre la direcció del Museu no es pot desvincular dels principals fons i col·leccions que custodia i gestiona, com tampoc dels objectius i les línies de treball que han de guiar la institució. El Museu ja disposa de documents de planificació i reflexió estratègica que constitueixen una base de treball valuosa, entre els quals destaca el [Pla Estratègic del Museu de Cervera 2022-2025](#), presentat i aprovat com a marc de referència per al seu desenvolupament. Tanmateix, qualsevol projecte cultural ha de mantenir la capacitat d'adaptar-se a les necessitats canviants de la institució, del territori i de la ciutadania, i ha de poder ser revisat, actualitzat i enriquit de manera consensuada quan sigui necessari. Per tot això, resulta sorprenent que la Paeria de Cervera justifiqui el canvi en la designació mitjançant la lliure designació per a la provisió de la direcció del Museu amb l'argument que vol "dotar el Museu de Cervera d'una direcció amb un projecte cultural clar per als pròxims anys" (diari *Segre*, de 10 d'agost de 2026), encara més quan ens trobem a pocs mesos de finalitzar el mandat de l'actual equip de govern.

La Paeria de Cervera també justifica el canvi de model en la provisió de la direcció amb l'argument que vol "impulsar un projecte de direcció concret coherent amb les línies estratègiques que un equip de govern, legitimat democràticament a les urnes, vol impulsar per a un equipament públic" (diari *La Mañana*, de 10 d'agost de 2026). Considerem que abans caldria, com a mínim, que l'actual equip de govern de la Paeria de Cervera fes públiques

¹ En un estudi del 2016 del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, inclòs en el Pla Museus 2030, es van segmentar els museus catalans en cinc trams, construïts a partir de cinc variables (despesa, equip humà estable, nombre de visitants, superfície coberta funcional i nombre d'objectes). El Museu Comarcal de Cervera es situava en el 3r segment, dels museus mitjans-petits de Catalunya, però si només es tingués en compte la seva plantilla (3 persones) li correspondria situar-se en el segment dels museus petits. Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya: *Museus 2030. Pla de museus de Catalunya. Document [Anàlisi quantitativa dels museus de Catalunya. Museus registrats i col·leccions obertes al públic. Fase diagnòsi. Revisió del Pla de Museus de Catalunya 2015-25](#)*. Novembre 2016.

aquestes línies estratègiques per a aquest equipament cultural, tal com s'espera d'una institució democràtica i amb responsabilitat social i cultural.

2. Consideracions a nivell nacional

Ara bé, si abans raonàvem que el Museu Comarcal no és un equipament aïllat ni una peça desconnectada de la realitat de Cervera i la Segarra, entenem que tampoc pot ser un equipament aïllat i desconnectat de la realitat del conjunt del país. Així, des de l'EFES també considerem que no és raonable incomplir i fins i tot actuar en sentit contrari al que disposa el codi de bones pràctiques per a la provisió de les direccions dels museus, elaborat des de l'experiència i el consens per part de les associacions de professionals dels museus de Catalunya, malgrat que, certament, aquest codi no sigui de compliment obligatori atès que els seus pressupòsits no s'han incorporat, encara, a l'ordenament normatiu. Ens referim al [Codi de bones pràctiques per a la convocatòria de concursos de direcció i caps d'àrea de museus, monuments i centres d'art](#), que va ser elaborat i aprovat per l'Associació de Professionals de la Museologia de Catalunya (AMC) i l'Associació Catalana Crítica d'Art (ACCA), amb l'adhesió de l'Associació de Professionals de la Gestió Cultural de Catalunya (APGCC), i va ser publicat l'octubre de 2024. Aquest codi es va impulsar, justament, arran de detectar nombroses convocatòries de concursos de direcció en museus del país, tant de titularitat pública com privada -receptors de fons públics- que havien creat controvèrsia i dubtes entre les persones implicades, entre d'altres raons pel fet mateix que fins a la seva publicació no existia un codi de bones pràctiques específic sobre aquest assumpte.

El mateix [Pla de Museus de Catalunya, Museus 2030](#), detecta, entre les febleses dels museus catalans, que la majoria d'ells no pot actuar estratègicament (p. 61), i preveu que, en l'escenari del 2030, els museus catalans estaran liderats per direccions estratègiques que saben alinear i utilitzar actius i recursos per avançar les seves missions i gestionar el canvi (p. 74). Arran d'aquesta situació quant a la provisió de les direccions dels museus i des de l'experiència i el consens dels professionals dels museus de Catalunya, el Codi de bones pràctiques:

- Considera que cal “exigir a les institucions responsables d'aquests ens que procedeixin metodològicament a contractar aquests càrrecs a través d'una convocatòria prèvia en forma de concurs, el qual tingui les màximes garanties de professionalitat, rigor i transparència, i sota els principis de mèrit, capacitat, igualtat i lliure concurrència” (p. 6).
- Determina que “La direcció d'un museu públic mai serà escollida directament en funció d'un mandat o legislatura, perquè això suposaria trencar el principi bàsic d'igualtat entre aspirants i que la institució estigués subjecta als vaivens polítics, la qual cosa debilitaria la institució i la candidatura guanyadora ensems” (p. 8).

El Codi de bones pràctiques també recomana evitar els nomenaments de lliure designació, presentats com a tals o formulats en forma de convocatòria pública competitiva, però que “no deixen de ser -tècnicament parlant- càrrecs de confiança escollits discrecionalment que poden ser acomiadats en qualsevol moment i sense haver de donar explicacions per part de la institució convocant” (p. 15).

Des de l'EFES entenem que la prioritat quant al Museu Comarcal de Cervera hauria de ser consolidar un model de museu compartit, més enllà de la immediatesa, amb una visió clara

de futur i amb capacitat d'adaptació a la societat per reforçar els vincles amb Cervera, la Segarra i el conjunt dels seus agents culturals, socials i educatius, afavorint una participació activa del territori.

En aquesta línia, des de l'EFES considerem que, quant al procés de provisió de la direcció del Museu Comarcal de Cervera i d'acord amb el Codi de bones pràctiques, aquest hauria de permetre contrastar diferents projectes i propostes de desenvolupament del Museu, valorant-ne la qualitat de manera objectiva, com ara la viabilitat, l'encaix amb els objectius estratègics de la institució i la capacitat de generar consens i servei al territori. I tot això amb garanties, especialment comptant amb un jurat o comissió de selecció en què hi participin professionals independents capaços de valorar les àrees de coneixement i gestió que haurà d'assumir la futura direcció.

Naturalment, des de l'EFES considerem també que la direcció del Museu Comarcal de Cervera ha de poder treballar amb estabilitat, de manera coordinada, professional i amb lleialtat institucional amb els responsables que tinguin encomanat el govern municipal en cada moment. Aquesta coordinació és necessària i positiva. Al nostre entendre, però, el valor principal d'una direcció professional és precisament la seva capacitat de donar continuïtat als projectes de manera desvinculada del cicle polític, de manera dinàmica, generant complicitats al servei de la comunitat i de la mateixa Paeria. La investigació, conservació, gestió i difusió del patrimoni i la projecció del Museu Comarcal de Cervera requereixen una mirada a mitjà i llarg termini que afavoreixi l'estabilitat i el rigor en els projectes.

Finalment, des de l'EFES volem expressar la nostra plena disposició a col·laborar amb el Museu Comarcal de Cervera, amb la Paeria de Cervera i amb la resta d'agents culturals i socials del territori en tots aquells processos que contribueixin a enfortir el projecte del Museu per tal que i esdevingui una institució cada vegada més arrelada al territori, més participativa i més útil per a la ciutadania de Cervera i la Segarra, comptant amb una dotació pressupostària i de personal adequada a les seves funcions i característiques.

3. Propostes

Des d'aquest esperit constructiu, i a partir de les consideracions tècniques i raonaments expressats, des de l'EFES fem les propostes següents:

1. A l'equip de govern de la Paeria de Cervera, a la resta dels partits polítics amb representació al consistori així com als representants del personal i assessors sindicals: que valorin aquestes consideracions tècniques i rectifiquin el canvi de model operat en el ple de la Paeria de 30 de juliol de 2026 quant a la provisió de la plaça de director/a del Museu Comarcal, tornant a establir, com ja es preveia abans d'aquest ple, que la provisió s'ha de fer mitjançant concurs; i aquest concurs, basat en els principis de mèrit, capacitat, transparència i lliure concurrència, partint dels principals fons i col·leccions del Museu i amb valoració objectiva de les candidatures i dels projectes presentats mitjançant la participació d'experts externs.
2. A la Conselleria de Cultura, a la Direcció General del Patrimoni Cultural, a l'Agència Catalana del Patrimoni Cultural i a la Junta de Museus: que prenguin nota d'aquesta problemàtica concreta del Museu Comarcal de Cervera i que incorporin en la

normativa dels museus públics de Catalunya les mesures necessàries per tal que disposin de direccions professionals.

3. A la Paeria de Cervera: que dotin el Museu dels recursos de personal necessaris, que actualment són clarament insuficients, per tal de garantir el correcte funcionament dels serveis; i que impulsin l'actualització de la planificació estratègica del Museu, de manera participativa i oberta a la societat, tenint en compte tots els agents, per a la qual cosa i des de l'EFES també estem a la seva disposició.

Torrefeta i Florejacs, 5 d'octubre de 2026